

Sygn. akt I ACz 315/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący:	SSA Marek Klimczak
------------------------	---------------------------

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Banku (...)**

przeciwko **S. G.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu z dnia 25 lutego 2014r. sygn. akt I C 88/14

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu zwolnił pozwaną od opłaty od zarzutów ponad kwotę 5.000 zł, natomiast w pozostałej części jej wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych – oddalił.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy stwierdził, iż obciążająca aktualnie pozwaną opłata od zarzutów od nakazu zapłaty wynosi 75.000 zł. Uiszczenie w całości tej opłaty przez pozwaną leży poza jej możliwościami finansowymi. Niemniej jednak – jak argumentował dalej Sąd – przy uwzględnieniu faktu, że osiąga ona stałe dochody, które w 2012r. wynosiły 5.829,15 zł miesięcznie, nie może być ona uznana za osobę ubogą, zwłaszcza, że posiada również majątek w postaci domu i nieruchomości. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest zasadny jedynie częściowo, a pozwana będzie wstanie uiścić opłatę od zarzutów w wysokości 5.000 zł, która nie przekracza jej miesięcznych dochodów.

W zażaleniu na powyższe postanowienie w zakresie oddalającym wniosek pozwana domagała się jego zmiany przez udzielenie jej zwolnienia od kosztów sądowych w całości, ewentualnie uchylenia tego postanowienia w części zaskarżonej i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu postanowieniu pozwana zarzuciła:

1. naruszenie prawa procesowego a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na niewszerechnym rozważeniu materiału dowodowego i przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów,
2. naruszenie prawa materialnego a to art. 102 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i w wskutek powyższego przyjęcie, że pozwaną stać na uiszczenie opłaty

od zarzutów w kwocie 5.000 zł a także art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz. U. 1993, nr 61, poz. 284 ze zm.) poprzez jego niezastosowanie, a w efekcie nie zapewnienie zachowania należytej proporcji w równoważeniu interesu państwa przejawiającego się w pobieraniu opłat sądowych z interesem indywidualnym pozwanej w obronie swoich praw na drodze sądowej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżone postanowienie nie posiada tych wad prawnych, o których mowa w zażaleniu pozwanej.

Wbrew temu, co podnosi skarżąca, rozstrzygnięcie podjęte przez Sąd Okręgowy zapadło po wszechstronnej i wnikliwej analizie danych wynikających z przedstawionych przez pozwaną dokumentów. Dokumenty te wraz z dodatkowymi wyjaśnieniami pozwanej mogły być uznane za wystarczające, gdyż zawierały wszystkie te dane, o których mowa w art. 102 ust. 2 u.k.s.c.

Zaskarżone postanowienie nie narusza również przepisu art. 102 ust. 1 u.k.s.c. Zasadnie przyjmuje Sąd Okręgowy, iż wymieniona regulacja prawna stanowi wyjątek od zasady odpłatności postępowania cywilnego. W związku z tym zwolnienie od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które ze względu na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc powinien przede wszystkim poczynić pewne oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia siebie i rodziny, bądź uruchomić dodatkowe źródła finansowania jak np. pożyczka, kredyt itp. Rzecz tylko w tym, aby wymóg ów pozostawał w odpowiedniej proporcji do sytuacji rodzinnej, majątkowej i dochodowej zainteresowanej strony. W rozpoznawanej sprawie proporcja ta, bez wątplenia, została zachowana. Powszechnie akceptowany jest też postulat, aby rozpoznawanie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych opierało się na podejściu pragmatycznym, unikającym skrajności i uwzględniającym, na ile to możliwe, realia konkretnej sprawy. W ocenie Sądu Apelacyjnego zaskarżone postanowienie i ten postulat spełnia.

Zgodzić się trzeba z przywołaną w zażaleniu tezą, iż ustanowiona w konkretnej sprawie bariera finansowa powinna uwzględniać równowagę (rozsądny związek proporcjonalności) między interesem państwa w pobieraniu opłat sądowych a interesem strony w dochodzeniu roszczeń w postępowaniu sądowym (por. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 26 lipca 2005r. , Wybór orzecznictwa ETCP w sprawach polskich 2005r., nr 2, s. 75 – 89, a także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2010r. II PZ 2/10, LEX nr 585787). Zaskarżone postanowienie przedstawiony wyżej wymóg spełnia, gdyż z jednej strony uwzględnia ono w rozsądnym zakresie interes fiskalny państwa, z drugiej zaś, sprawia że ustanowiony w nim próg finansowy nie będzie stanowić dla pozwanej bariery nie do pokonania w dostępie do sądu.

Z tych względów zażalenie pozwanej podlegało oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).